



ENİS
BATUR

**Cinlerin
İstanbulu**



Remzi Kitabevi

SEÇME YAPITLAR

(1973-2015)

- Nil* (1975, 5. b.)
İblise Göre İncil (1979, 5. b.)
Kandil, Meseller Kitabı (1981, 5. b.)
Sarnıç (1985, 5. b.)
Koma Provaları (1990, 3. b.)
Sütte Ne Çok Kan (1998, 2. b.)
Abdal Düşü (2003, 3. b.)
- Opera 1-4004* (1996) Altın Portakal Ödülü
- Tuğralar* (1985, 5. b.)
Perişey (1992, 5. b.) Cemal Süreya Ödülü
Kanat Hareketleri (2000, 3. b.) Zirvedekiler Ödülü
Neyin Nesisin Sen (2007, 2. b.) Behçet Necatigil Ödülü
- Doğu-Batı Divanı* (1996, 6. b.)
- Uç Şiirler* (2011)
Taşrada Ölüm Dirim Hazırlıkları (1995, 2. b.)
- Papirüs, Mürekkep, Tüy – Seçme Şiirler* (2002)
- Acı Bilgi* (2000, 4. b.)
Elma (2001, 3. b.) İfade Özgürlüğü Ödülü
Kravat (2003, 3. b.)
Sır, bir oynası (2009, 2. b.)
Kitap Evi (2014, 4. b.)
Basit Bir Es (2015, 3. b.)
- Başka Yollar* (2002, 2. b.)
Mürekkep Zaman (2004, 2. b.)
Rakım Sıfır (2012)
- Bu Kalem Bukalemun* (1988, 3. b.)
- Bu Kalem Melun* (1997, 2. b.)
Bu Kalem Un (ufak) (2004)
Cep Meşkleri (2005)
60 mm (2011)
Bu Kalem Unkudi (2013)
- Başkalaşımalar I-X* (1992, 3. b.)
Başkalaşımalar XI-XX (2000, 2. b.)
Başkalaşımalar XXI-XXX (2009)
- Bir Varmış, Bir Okmuş* (2002)
Plati (2006)
Mekik (2009)
Mumya Köpek (2011)
Geronimo'nun Ölümü (2012)
- Son Modernler* (2014)
Yazının Sınır Boyuna
Yolculuklar (2015)
Karanlıktan Işık Yontanlar (2015)
Öteki Pusula (2016)
- Şiir ve İdeoloji* (1979, 3. b.)
Türk Dil Kurumu Ödülü
Râbia Hâtun : Tuhaf Bir Kiyâmet (2000)
İlhan Berk : Mağara Ressamı, Sapkın Nakkaş, Nâmahrem Kalem (2000)
Tilki (2011)
- Kediler Krallara Bakabilir* (1990, 4. b.)
Gönderen : Enis Batur (1991, 3. b.)
Kırkpere (1992, 2. b.)
Su, Tüyük Üzerinde Bekler (1999, 2. b.)
Kurşunkalem Portreler (1999, 2. b.)
Yazboz (2001, 2. b.)
- Gövde'm* (2007, 2. b.)
Hâneberduş (2010)
- Yolcu* (1996, 2. b.)
İssız Dönme Dolap (1998)
Kum Saatından Harfler (2001)
Bekçi (2003)
Suya Seng (2008)
Noksan (2010)
Şehir Meydanında Fıçı Yuvarlamak (2012)
Merak Cemiyeti Tutanakları (2013)
- Otuz Kuş Birden Olmak* (1987, 3. b.)
Söz'lük (1990)
Seyrüsefer Defteri (1997, 2. b.)
Öteki Prova (2007)
Işık (2013)
Hepsi (2013)
- Kesif* (1996)
İki Deniz Arası Siyah Topraklar (1997, 3. b.)
Amerika Büyük Bir Şaka (1999, 3. b.)
Şehren'is (2002)
Paris, eceKent (2003, 4. b.)
Bulutlardan Yontma Kayalar (2005)
Siyah Sert Berlin (2013)
- Pasaport Damgaları* (2008)
Ada Defterleri (2008)
- Alternatif : Aydın* (1985, gnş. 3. b. 2013)
Saatsız Maarif Takvimi (1995, 2. b.)
Türkiye'nin Üçlemi (1998, gnş. 2. b.)

ENİS BATUR

CİNLERİN İSTANBULU



Remzi Kitabevi

CİNLERİN İSTANBULU / Enis Batur

© Remzi Kitabevi, 2015

Her hakkı saklıdır.

Bu yapıtın aynen ya da özet olarak
hiçbir bölümü, telif hakkı sahibinin
yazılı izni alınmadan kullanılamaz.

Editör: Eylül Duru

Kapak düzeni: Ömer Erduran

ISBN 978-975-14-1701-5

BİRİNCİ BASIM: Ocak 2016

Remzi Kitabevi A.Ş., Akmerkez E3-14, 34337 Etiler-İstanbul

Sertifika no: 10705

Tel (212) 282 2080 Faks (212) 282 2090

www.remzi.com.tr post@remzi.com.tr

Baskı ve cilt: Remzi Kitabevi A.Ş. basım tesisleri

100. Yıl Matbaacılar Sitesi, 196, Bağcılar-İstanbul

Sertifika no: 10648

*candostum Samih Rifat'ın anısına;
dostum Ekrem Işın'a*

Saygılı yosma, Paris; bacakları aralık, Roma; deli saraylı, Venedik; sıkı aracı, ermiş Petersburg; görünmez alevlerin kızı, Londra — Avrupa'nın bütün kızları arasında tek bir hünsa: İstanbul; kraliçe kent, kral kent, düşük kent, yarılmış, binbir yaprak, uğultuların ve derin sessizliklerin kenti. Çok renkli (eksik gökkuşağı: Beyaz'ı silinmiş), çokdilli (yatay Babil), kaynaklarından yoksun kılınmış kent, tabakaları arasında sıkışıp kalmış kent, geniş güldestesinde haçlı seferleri, fetih girişimleri, depremler ve yangınlar, düşekalkmalar buluşmuş kâbus kenti, anka kent, ölüm sanatı kenti, bir birçok gülün ömrüne sığabilmiş kent.

İstanbul beni dağladı, delik deşik etti, tek memesinden emzirdi, zehrini şıngıladı içime, beni büktü, kırdı, canlı canlı yaktı, pıhtılaştırdı, uçurdu, itti, geri çekti — yarım yüzyıl boyunca içinden geçerken içsesi kıldı. Kuşluk vakti, öğlen, gecenin dibi, dinledim onu, nefesi nefesime karıştı, emdim ve kustum onu. Damarları gövdemde yolalmayı sürdürdü. Düşümde düşlerini gördüm. Uç noktalarında, kuytu derinliklerinde, kıyılarını kateden ve onu kemiren, istilâ etmeye hazır dev su kütlesine karıştım. Sonsuza ayarlı bir valsın girdabındaydı İstanbul: Ben, siz, hepimiz zamanlarının, hareketlerinin, arızalı nabzının kurbanlarıydık. Karman çorman belleğinin: Herbir ögesi sınırsız bir çöle ait kum yazısının harfleriydi ve Tarih, tarihi, imparatorlardan sultanlardan toplumun aforoz ettiklerine, varsıl ailelerden berduşlara, şairlerinden şehitlerine, ortamalı dilinden kayış diline, katlanmış haritasından özel kokusuna, öfkeli kabarışlarına, vecde gelişlerine uzanan bir tasnifsiz yağındı: Günbatımında, Körler Rıhtımında durduğumuzda, cehennemın yalımlarına göre tarifini bulan özel ışığı karşısında dilsiz, kilitlenirdik.

Yeni binyıla girdiğimiz günlerdeydi, son Bizans sarayının rastlantı sonucu bulunan kalıntılarında kazı hazırlıkları başlatılmış, ama alan me-raklılara kapalı tutulmuştu. Gömüleyazmış bir sarayın alacakaranlık ko-

ridorlarında dolaşma fikri öylesine hayâl gücümü tırmalıyordu ki, koşulları zorlayarak aşağıya inmemi sağlayacak izni koparabildim yetkililerden; bir şairin bölgeyi ziyaretinde uzunboylu sakınca görmemişlerdi: “Bırakalım rüyâ âlemine dalsın.” Öyle de oldu: Ayasofya’nın gölgesinden başlayarak denize dek inen kesite yayılan yeraltı dünyasına, beş yüzyıldır hava girmemiş ortama daldığımda, bir yarı kör, taş imparatorluğunun dehlizlerinde ilerledim, önümde sanki bir başka çağın penceresi açılmıştı: Orada, kadınların yüzüne yayılan korku gölgelerini, muhafızların elleriyle silâhlarını yokladıklarını gördüm; birkaç soylu ürkerek selâmladı beni; uşaklar yol gösterdiler: Gitgide daralan geçitler boyu yürüyedurayım, yanından süzüldüğüm odalardan taşan fisıltıları, yakarlıları, ilençleri duydum; sonra, önümdeki loş yolun ucundaki ışık usul usul büyümeğe başladı, kendimi Marmara’ya açılan geniş bir pencerenin önünde buldum: Herşeyden habersiz, herşeye kayıtsız deniz.

İstanbul, duvarörgülü, içinekapalı, parmaklıklar arkası şehir. Bin taş, bin kiremit, binbir uykusuz gece, binbir nöbet gecesi. Defalarca kuşatılmış, talana uğramış, av kılınmış şehir. Karayel geçmişinde tortu haline gelmiş her gürültüyü yerinden oynatıp harekete geçiriyor: Kulak kesilip dinliyorum, duvarların ötesinden top sesleri, ok ısıkları, denizin yüzeyini yaran savaş teknelerinden Arapların, Latinlerin, yeniçerilerin çığlıkları sükün ediyor. Sonra, sert bir sessizlik çöküyor şehre.

Işık ve ses arası her sabah kıpırdıyor İstanbul. Hemşerilerine dipsiz kum kitabının sayfalarına çağrı gönderiyor. İyi ama, tam nerede herşeyin başlangıç noktası? Bölümler, sayfalar durmadan yer değiştiriyor, cümleler birbirine giriyor, sökülmüş bir labirent-duvarın dağılmış tozları gibi kelimeler. Sözdizimi mantıklarının hiçbirine uymayan, ayak uydurmayan bir söz keşmekeşi. Gene de dinlemeyi sürdürüyorum: Deniz ve top rak adamlarının, emekçilerin, çocukların, haytaların ve berduşların, yaşlıların ve hamile kadınların mırıldanmalarını, çığırmalarını, suskularında kafamın merkezinde yetkin bir gömütaş olarak, tıpkı bir şeamet tellâlî, taşıyorum. Vaktim şehre gözcülük yapmakla geçiyor, gece gündüz onun hizmetindeyim. Onlarca pencerenin karşısına geçip baktım çeyrek yüzyıl boyunca, en ufak kıpırtısına dikkat kesildim, uzanıp dokundum ona.

* * *

Yedi tepesinin birinin arkasından çıkagelmezden önce güneş, İstanbul ışığını almaya başlar. Adım adım sokaklarda, ağaçların arasında, surlar boyu ilerler. Mevsime göre değişir sabahın renk yelpazesi; Boğaz'ın her iki kıyısında, adalarda, içeri çekilmiş mahallelerde keyfe-der yol alır ışık; minareler bazan hamle yapar, bazan ricat eder gölgelerinde. İşçiler, temizliğe giden kadınlar, ilkokul çocukları yollara düşmüştür bile. Rihtım uyanır. Kapalıçarşı'nın anakapıları açılır. Anadolu'dan gelen ilk otobüslerden kaygılı yolcular iner. Kıraathanelerin müdavimleri dam-lar, sessiz, gazetelerine dalarlar.

Asya yakasının karşısında, Bebek balıkçıları güneşin doğuşunu izler-ler: Birdenbire gecesonu dinlenmeye çekilmiş deviler ve sesler canlanıp çoğalırlar. İstanbul, tınların şehri, patırtı-şehir, yüksek oktav şehir. Ağızlar, çeneler, gagalar, motorlar, kapısı penceresi, karman çorman, “ses ve öfke”. Bütün dilleri kendinde eriten tek, yekpâre bir dil, hem dönüştü-rür onları, hem başkalaşır içlerinde, her sabah, yeniden. Şüphesiz her kent yeryüzünde hemşerileriyle, konuklarıyla bu sonsuz söyleşi hattını kurar; ama İstanbul kuralları çiğner, iletişim damarlarını tersyüz eder: Sınır-şehir, kaos-şehir, çoksesli şehir, durma homurdanarak, elini kolunu oynatarak, sesini yükselterek, neredeyse azarlayarak gazâp saçar.

Gecenin çarkı durup da gününki dönmeye koyulduğunda İstanbul al-dığı verileri yeniden saçar. Bu gelgit düzeni belli bir dizgeye sahip Batı kentleriyle ortaklık taşımaz: İstanbul'un dışarıdan görülebilen hayhuyu Boğaz sularınıninkini andırır: Hiçbir bilinçli tekrar, yapısal özellik devreye girmez, yalnızca kesik kesik bir sürekliliğin devriâlemine tanık olunur. Şehrin iç işleyişine gelince, en doğrusu tekinsiz, çünkü hayâl ürünü bir hayvanı anıştırdığını söylemektir: İstanbul aynı o firarî, tutarsız, avcılarının peşinden koştuğu hülyalı tekboynuzludur!

Bundandır, şehrin gündüz akışını kavramak ve kuşatmak pek güç olur: Bugün Dün'den ayrılmıştır, Yarın'ıysa kimse öngöremez. Uzaktan bakıldığında, zamanın akışında uzunboylu bir değişim göze çarpmaya-bilir; yakına girildiğinde, işi başından aşkın şehirliyle serseri mayın dola-şan İstanbullunun hiçbir ölçüye sığmadığını anlar: Ne saat kuleleri gü-neş saatları, ne kronometre ya da quartz kol saati bize kılavuzluk yapabi-lir: Bir tek an, biricik hakikatinde, bir o kadar da sonsuza teğet haliyle, belli bir zaman kavramına doğru bizi çekebilir.

Hesaplanamazlığın, ele avuca gelmezliğin, belirsizliğin gündelik yaşamı hâkimiyetine alması boşuna mı? Kaza, belâsını yanında taşısa da hoş gelmiştir burada: İstanbul, cani-şehir, müntehir-şehir, ağıt-şehir. Andante'den aniden moderato'ya, sonra presto'larına geçişleri. Hep doloroso, acılı kalarak. Kimi zaman in furore, tıkabasa öfkeli. Pek seyrek molto dolce, yumuşacık.

Ya haftası, ayları, mevsimleri? Hep aynı kendinden emin olamama tavrı, sokaklarında ve caddelerinde; hep aynısı suyunda, tepesinde; evlerine, binalarına, camilerine de sıçrayan. Her an bir öncekinden kopar, bir sonrakinde yitip gider. Saatlı Takvimler boşyere kestane fırtınasını, keşişlemeyi, doğa tezahürlerini içerir: Bu yıl işte geç açacaktır güller, kar inatçı çıkacaktır. İstanbul zaten cıva damlaları gibi hareket eder: Göçmen kuşları tedirginliğe sevkeder, ağaç yapraklarını yakar, çiçeklerini döver. Delifişek-şehir.

Tarih tarih oladursun, Zaman'ın bir bölümü içinde ağırlaşır. Oradaki şahıslar, oluşturdıkları dramatik kadronun hayaletleridir. Dönek Julianos, Haliç kıyısında bir çınarın gölgesine sığınır, Lutetia geçirdiği son kışı, Cluny hamamındaki son gecesini, yakında gidip yerleşeceği Antakya sarayını, görüşeceği dostu feylesof Libanios'la arasında geçecek konuşmaları düşünür. İkonakırcılar iktidarı ele geçirmek üzereyken, keşişlerden biri Kapadokya'ya, Yitik Atlar diyarına yolcu çıkmaya hazırlanır. Kışlık Saray'da Anna *Alexiad'*ının son satırlarını yazar. Fatih, gecenin karanlığında bir başına Yedikule zindanına, sabah "giderile!" buyruğunu vereceği mimarı Sinan-ı Âtik'in kestirdiği ellerini gözüyle görmeye gider. Yüzyıl sonra, Saru Abdurrahman seher vakti Topkapu'nun avlusuna elleri arkadan bağlı, dili ağzında mühürlü, çıkarılmıştır. İşte Alemdar Paşa, elindeki çırayı barut fıçına tutuyor. Hepsi ve daha nicesi suriçinin sokaklarında karşılaşıyorlar. İstanbul onları korur, mahfuz tutar.

Öğlen gelir, müminler cami kapılarına yönelir. Genç kadınlar, çalıştıkları işyerlerinden yemek molası için çıkar, sık kafeteryaların masalarında buluşurlar. Erler kıraathanelere çöreklenmeden önce ganyan bayisine uğrar. Kediler, masaları kollar. Satıcıların çığırmaları, konuşmaları deler geçer. İstanbul küçükklü büyüklü hareketler, duruşlar, edâlı bakışlar

şehri. Kördüğüm olmuş iletişim hatları belirir içinde. İşaretler, imceler, iyi anlaşılmalara ve yanlış anlaşılmalara, dokunuş ve darbe birbirine karışır. Sık sık, kelimeler anlam zeminine basar basmaz kayarlar. Yersiz kullanılmış sıfat, tutarsız fiil, öznesi bulanık nesne yanyana dizilir. İfade ne araştır bu şehirde, ne mantığını taşır: Aynı anda kilidi ve çilingiri, ağızdan kaçan ve susulan, umut ve gamdır. Her söz tersinden anlaşılmaya aday, kurulduğu an her cümle çözülmeye hazırdır: Örümcek-sözlük, İstanbul; kırkayak-özsözlük; kırlangıç-kip. Bir defa daha Proust'un lâfı girer araya: "Bütün iyi kitaplar bir tür yabancı dilde yazılmışlardır."

Gün akar gider. İnsanlar bir korunur, bir çarpışırlar. Sorunların bazıları çözülür, bazıları sarkar, hiçbirşey tamamlanamaz. Burada beklemek, yeniden başlamak öğrenilir, hayat sekteler içinden yürür, gündelik güzergâh hep yılansıdır. Buna karşılık, düzensizlik yasalarını dayatır: İstisnalardan kurallar üretilir, insan kazanın bir tür kesintili gidişatın sigortasına dönüştüğünü farkeder: İstanbul'un benzersiz, kendine özgü bir ısrarı vardır.

Akşam inerken karınca yuvaları aniden boşalır, bütün damarlarda taşkınlık başgösterir, meydanlara izdiham egemen olur, çıkışlar tıkanır. Handiye savaşı ilân edilmiştir. Kalabalık müfrezelere dağılarak yer değiştirmektedir. Her köşe bucakta itiş kakış hüküm sürer. Otobüslere, minibüslere, oradan istasyona gara, suya doğru vapura, motora hücum siirenleri çalarak, hep birlikte, yekpâre bir girdabın ortasına düşülür.

Bu çıldırış çabuk bitmez. İş günleri boyunca şehir akıntıya teslim, kendi içinden fıskıranla kendisine diklenir, irili ufaklı berelenir, geç vakit yaralarını sarar. Gece bastırır, kalabalık dağılmış, eve dönüş çilesi bitmiştir: Milyonlarca hemşeri masa etrafında, ekran karşısındadır: Çoğu İstanbullu gerçeğin tortusunu gerçekötesinin bünyesinde eritme çabasını böyle verir.

Duvarların ötesinde şanlı öteki gecesi yürürlüğe girer İstanbul'un: Yabancı konuklarından Moby Dick yazarının ortasına dalmaktansa odasına kapanmayı yeğlediği, Paul Morand'ın keyifle katıldığı, Nerval'in sakınarak gizlendiği Gece. Uyurgezerler şehri İstanbul; Melankolya'nın kıızı; yedi temel günâhın sapkın, ölümcül şehri İstanbul. Alacakaranlıkta göğsünü bağrını açan, bacaklarını aralayan, dipsiz gırtlaklı şehir. Uçlarından sonsuz bir vals başlar. Kapılar gıcırdar, perdeler çekilir, ışık-

lar sindirilir. Biri, *Suç ve Ceza*'nın sayfalarını kateder. Öteki, sokaklara onu yaşamaya çıkar. Geceyarısı kanlı bir şölen patlak verir ücralarda.

Pek az kentte tekinsiz mekânın buncasına rastlanır: Barlar, gece kulüpleri, bin türlü şehvet evi, kumar, dans, duman, alkol, kokain, et, arzu, bozgun, yıkım. Boğazı sarhoş gemiler kaplar. Korsanlar adaları ateşe verir, limanı işgâl ederler, Marmara'nın dibinde nicedir gergin bekleyen, yarığın dibinden Büyük Kıyamet harekete geçer, İstanbul hızla cehennemnin yedinci katına inmeye koyulur, cinleri zincirlerinden boşanır, gecenin kapıları birdenbire kapanır: Herşeye gün doğarken yeniden başlanacaktır.

DEFTERDAR KAYITLARI

I

Bütün şehirler böyledir ya, büyük, ana şehirlerde, nüfusun yabana atılamayacak bir bölümünün meslekhanesine şu tanı, tanım yazılabilir: *Başının çaresine bakar.*

İstanbul, megapolis, bu insanların yeryüzündeki merkezlerinin başında geliyor. Yerleşik ekonomik düzenin terimlerine, uluslararası ölçütleme örgütlerinin kıstaslarına göre, çok sayıda insan açlık sınırının altında ya da eşliğindedir burada. Oysa hiçbirisi, tamıtamına o koşula yenilmez. Din, gelenek deposu, cemaat davranışları kuralı çözer: Kimileri yardım, dayanışma yoluyla, kimileriyse akla gelmeyecek, zor gelecek çözümler üreterek geçim çarkını döndürür. Sanayi, ticaret ülkenin toplardamarını oluşturacak boyutta gelişmiş, büyümüştür İstanbul'da; uçsuz bucaksız varlığı olanların, varlıklıların, hali vakti yerinde yaşayanların (bu deyiş biçimi de bizim dilimize özgüdür), orta halli hemşerilerin işaretleri, izleri okunur pek çok mahallede. Yanıbaşlarından, bu tabakaların derkenarından başlar başının çaresine bakanların coğrafyası. Küçük meslekler, ufarak uğraşlar, geçici yan işler, yaratılmış kaynaklar kol gezer orada. Aralarında gezinen Objektif, yılların içine yayılan, yaygın adı Hayat Kavgası olarak belenmiş bu geniş ve derin katmanlardan enstantaneler seçer, uzağımızda kalsın istediğimiz bir devranın izlerini toplar ve bize mıhlar.

II

Çok, pek çok şehir gördüm yılların içinden geçerken; açık kapalı, kuytuda gözönünde, sarmaşık dertop sayısız mekânla tanıştım ve döndüm; İstanbul'a, yerkürenin bu bir avuç şahşehrinden birine, her seferinde daha şaşkın, ürpermiş, irkilerek sokulmama yolaçtı yolculuklarım: Anlayamadım, anlayamıyorum nasıl bunca yoğun, bunca vurgun, bunca yaşadıklarından, bünyesinde birikenlerden yorgun.

Hangi göz, neresinden, ne kadar bakmayı göze alabilirse o kadar kendini aralayabilen, eleveren, görülebilen bir şehir bu. İçinde, karşısında, önünde mi duruyoruz, kavramak olanaksız: Ortasında, yanında, ötesinde miyiz? Pek çok şehirle tanıştım, bir tek İstanbul'da yön duygumu yitirdiğimi, pusulamın işlemediğini, yer ve zaman ölçeklerinin birbirine düğüm oldukları bir noktaya kilitlendiğimi farkettim.

III

Günther Grass'ın, önce “patates soyma” tekniğini, ardından da “soğanı en dış halkasından cücüğüne doğru katetme” sürecini benimsediği kitaplarındaki gibi, İstanbul'u kat kat açmak, üstüste binmiş, içiçe geçmiş tabakalarını ayırt etmek, binaltıyüz yıllık geçmişi ve üç farklı kimliği hesaba katıldığında, zorunlu görünüyor. Bu yukarıdan aşağıya okuma eyleminin görünmeyeni hedeflediği, işe her alandan uzmanların ve tutkuların eğildiği bilinen gerçek. Ya görünen İstanbul: Onu, aslında, bize göstermek elde midir?

Üstüste binen, içiçe geçen zamanla görünmez olur, gizler biribirinde düğümlenir: Her büyük şehrin altında büyük bir ağ kurulur. Bununla oranlandığında dışarıda, *yukarıda* görülenlerin daha görünür olduğu sanısına kapılmak kolaydır: Görüleni göstermeye kalkıştığınız an görünür kılmanın çetin boyutu öne çıkar dokunmayı denemek gerekir: İstanbul hemen kendi üstüne kapanır.

"İstanbul beni dağladı, delik deşik etti, tek memesinden emzirdi, zehrini şıngıladı içime, beni büktü, kırdı, canlı canlı yaktı, pıhtılaştırdı, uçurdu, itti, geri çekti — yarım yüzyıl boyunca içinden geçerken içsesi kıldı. Kuşluk vakti, öğlen, gecenin dibi, dinledim onu, nefesi nefesime karıştı, emdim ve kustum onu. Damarları gövdemde yolalmayı sürdürdü. Düşümde düşlerini gördüm. Uç noktalarında, kuytu derinliklerinde, kıyılarını kateden ve onu kemiren, istilâ etmeye hazır dev su kütlesine karıştım. Sonsuza ayarlı bir vals in girdabındaydı İstanbul: Ben, siz, hepimiz zamanlarının, hareketlerinin, arızalı nabzının kurbanlarıydık. Karman çorman belleğinin: Herbir ögesi sınırsız bir çöle ait kum yazısının harfleriydi ve Tarih, tarihi, imparatorlardan sultanlardan toplumun aforoz ettiklerine, varsıl ailelerden berduşlara, şairlerinden şehitlerine, ortamalı dilinden kayış diline, katlanmış haritasından özel kokusuna, öfkeli kabarışlarına, vecde gelişlerine uzanan bir tasnifsiz yığındı: Günbatımında, Körler Rıhtımında durduğumuzda, cehennemin yalımlarına göre tarifini bulan özel ışığı karşısında dilsiz, kilitlenirdik."

Enis Batur, Paris, New-York, Berlin ve Bordeaux'dan sonra içinde yaşadığı şehrin uçlarına, ortasına ve arkasına doğru bir seyahata çıkıyor.



www.remzi.com.tr

ISBN 978-975-14-1701-5

9 789751 417015

₺ 20,00